

د زده کوونکو د دوامدارې ارزوني کتاب

پښتو دريم ټولگي

افغان ماشومان يې لولي

ملي سرود

دا وطن افغانستان دی	دا عزت د هر افغان دی
کور د سولې کور د تورې	هر بچی یې قهرمان دی
دا وطن د ټولو کور دی	د بلوڅو د ازبکو
د پښتون او هزاره وو	د ترکمنو د تاجکو
ورسره عرب، گوجر دي	پامیریان، نورستانیان
براهوي دي، قزلباش دي	هم ایماق، هم پشه یان
دا هېواد به تل ځلېږي	لکه لمر پر شنه آسمان
په سینه کې د آسیا به	لکه زړه وي جاویدان
نوم د حق مودی رهبر	وایو الله اکبر وایو الله اکبر

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

د پوهنې وزارت

د زده کوونکو د دوامدارې ارزونې کتاب

پښتو دریم ټولگی

____ بنوونځی:

____ بنوونکی:

____ ټولگی:

دوره/ ټایم: لومړی / دویم / درېم

د کتاب ځانګړتیاوې

مضمون: د زده کوونکو د دوامدارې ارزونې کتاب
مؤلفین: د تعلیمي نصاب د پښتو ژبې او ادبیاتو څانګې د درسي کتابونو مؤلفین
اېډېټ کوونکي: د پښتو ژبې او ادبیاتو د اېډېټ څانګې غړي
ټولګی: دویم

د متن ژبه: پښتو
انکشاف ورکوونکي: د تعلیمي نصاب د پراختیا او درسي کتابونو د تألیف لوی ریاست
خپروونکي: د پوهنې وزارت د اړیکو او عامه پوهاوي ریاست
د چاپ کال: ۱۳۹۸ هجري شمسي
د چاپ ځای: کابل
چاپ خونه:

برېښنالیک پته: curriculum@moe.gov.af

د چاپ او خپرونې حق له پوهنې وزارت سره خوندي دی.

لړليک

سرليک ..... مخ

سريزه ۱

د زده کوونکو د پرمختگ د ارزونې د فورمې کارول ۳

عمومي لارښوونې ۴

د غړونو او سېلابونو د اورېدلو په برخه کې له زده کوونکو سره د مرستې لارښوونې ۵

له ماشومانو سره د تورو او کلمو په لوستلو او ليکلو کې د مرستې لپاره لارښوونې ۶

له ماشومانو سره د جملو او کيسو په لوستلو کې د مرستې لارښوونې ۷

له ماشومانو سره د تورو او کلمو په برخه کې د مرستې کولو لارښوونې ۸

له ماشومانو سره د نوښتي ليکلو په برخه کې د مرستې کولو لارښوونې ۹

له زده کوونکو سره د غړېدلو او غوړ نيولو په برخه کې د مرستې کولو لارښوونې ۱۱

په نسخ خط سره د ښکلي ليکلو هنر په اړه د زده کوونکو د وړتياوو د پرمختگ اړوند خو مهم ټکي ۱۲

سريزه

د “افغان ماشومان يې لولي” پروژې د لوستلو او ليكلو د زده كړې نمونه په تكويني ارزونه ټينگار كوي. تكويني ارزونه دوه ډولونه لري: (۱. دوامداره ارزونه او ۲. تكويني دوره يي ارزونه). دوامداره ارزونه د ښوونكو له خوا په ورځني ډول د هر درس په جريان كې ترسره كېږي خو د زده كوونكو زده كړه و ارزوي. سربېره پر دې، د اونۍ د پنځمې او شپږمې ورځې درسونه هم په داسې توگه جوړ شوي دي چې ښوونكي زده كوونكي لا زيات و ارزوي. په دې ميتود تاسې خپل زده كوونكي ارزولي شئ او په ليك لوست كې د هغوی پرمختگ كتلی او ثبتولی شئ. د ښوونكو لپاره دا هم مهمه ده چې د دوامدارې ارزونې د معلوماتو ريكارډ (اسناد) چې دوی يې را ټولوي، وساتي.

د زده كوونكو د پرمختگ د ارزونې فورمه له ښوونكو سره د لوستلو، ليكلو، غور نيولو، خبرې كولو، د هنرونو او په ځانگړې توگه د ښكلي ليكلو هنر د وړتيا پرمختگ په مهارتونو كې د زده كوونكو د پرمختگ په څارلو او ثبتولو كې د مرستې په موخه ډيزاين شوې ده چې ښوونكي دا فورمه د زده كوونكو د ارزونې په خاطر په منظمه توگه كاروي. هره اوومه اونۍ د تکرار اونۍ ده چې په ترڅ كې يې د تېرو اونيو مهارتونه تکرار او تمرين كېږي. د هرې برخې او اونۍ لپاره د څارنې ځانگړې فورمه شتون لري. مثلاً كله چې تاسې ۱۷ مه اونۍ تدريس كوی، تاسې د ۱۷ مې اونۍ لپاره هم د څارنې فورمې په كارولو مكلف ياست. د دغه برخې او اونۍ زده كړه ييزې موخې مشخصې دي او له هغو فعاليتونو سره سمون خوري چې زده كوونكي ورباندې په كار بوخت دي. دا به ستاسې لپاره دا ارزونه اسانه كړي چې هغوی په بېلا بېلو مهارتونو او د زده كړې په هدفونو كې څومره ښه مخ پر وړاندې روان دي.

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه

شفاهي (تولنيزه عاطفي زده کړه)									
									د اړتيا په وخت کې احساسات کنټرولول او غلي پاتې کېدل
									پام متمرکز کول او د پام اړوونکو مزاحمتونو نه ځان ساتل
									په اورېدلو او غږېدلو (خبرې کولو) کې فعاله برخه اخيستل
د کلمو زېرمه									
									کلمې ډلبندي کول
									د مهمو کلمو پر معنا پوهېدل
									د مفرد او جمع کلمو مفهوم درک کول او عملي کول
ليکل									
									د ورکړل شوي چوکاټ او مهمو کلمو په کارولو سره د لارښوونو په درلودلو سره يو لنډ پاراگراف ليکل
									له ۸۰٪ سم والي سره کلمې ليکل
									له ۹۵٪ سم والي سره تکراري توري ليکل
									حسن خط: زده کوونکي کلمې او جملې په نسخ خط سره په ښکېلې بڼه ليکلای شي.
لوستل									
									له ۸۰٪ سم والي سره د لوستلو پوښتنې ځوابول
									په يوه معلوماتي متن کې د ورکړل شوې کيسې يا موضوع اصلي مفهوم بيانول
									د پوهې او وضاحت د ارزولو لپاره د لوستلو پر مهال تم کول (تم کول او فکر کول)
									په ځانگړي لحن او حرکتونو او ۹۵٪ سم والي سره د برخې متنونه لوستل
									په دې اړه د وړاندوينې کولو لپاره چې يوه کيسه يا متن به د څه په اړه وي له انځور، سرليک، مهمو کلمو او مخکينۍ پوهې څخه گټه اخيستل
									له ۹۵٪ سم والي سره تکراري توري لوستل
د زده کوونکي شهرت									
									د پلار نوم
									نوم
۱									کټ
۲									
۳									
۴									
۵									
۶									
۷									
۸									
۹									
۱۰									
۱۱									
۱۲									
۱۳									
۱۴									
۱۵									

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې د فورمې کارول

د اونۍ په هره پنځمه او شپږمه ورځ، لږ تر لږه ۵ زده کوونکي د ارزونې لپاره انتخاب کړي. د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه داسې ډیزاین شوې ده چې د زده کوونکو نومونه په پنځه کسيز گروپ کې لیکل کېږي چې تاسو ته د ارزونې لپاره د زده کوونکو په ګوته کول آسانه کوي. د ورځې په اوږدو کې پنځه زده کوونکي د لوستلو لپاره او پنځه نور زده کوونکي د لیکلو لپاره او همداسې نور انتخاب کړي. دا غوره ده چې تاسو باید خپل ټول زده کوونکي د هرې وړتیا په برخه کې د کال په اوږدو کې لږ تر لږه درې ځله و ارزوي. خو، دا ډېره مهمه ده چې تاسو له هغو زده کوونکو سره په دوامداره توګه کار وکړئ چې وړتیاوې نه ترلاسه کوي.

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې په فورمه کې د نومرو ورکولو ۳ درجه یي سیستم کارول کېږي. ۳ درجه یي سیستم او سمبولونه چې په فورمه کې د ښودلو لپاره کارول کېږي، په لاندې ډول دي:

لومړۍ درجه: / د زده کوونکو کاري اغېزمنتیا لا هم له وړتیا سره برابره نه ده. سمبول: / (له ۷۰٪ ټیټ)

دویمه درجه: \ د زده کوونکي کاري اغېزمنتیا له وړتیا سره برابره ده. سمبول: \ (۷۰٪ - ۹۰٪ سم)

دریمه درجه: _ د زده کوونکي کاري اغېزمنتیا له وړتیا څخه هم لوړه ده. سمبول: _ (۹۰٪ پورته)

د لومړي ځل لپاره چې یو زده کوونکی ارزول کېږي، هغه شاید په کافي اندازه وړتیا ونه لري او په دې توګه به (/ تر لاسه کړي. د ښوونیز کال په اوږدو کې لږ وروسته، همدغه زده کوونکي ښايي پرمختګ کړی وي او په کافي اندازه یې وړتیا ترلاسه کړې وي. تاسو کولای شئ دوهمه نېټه (\) هم لومړۍ نېټې ته ورزیاته کړئ؛ ترڅو څرګنده کړي چې زده کوونکی اوس لیاقت (/ لري. که چېرې تاسو دا زده کوونکی یو ځل بیا و ارزوي او وګورئ چې اوس په خورا فوق العاده توګه وړتیا لري، تاسې کولای شئ چې وروستۍ نېټه (_) هم ورزیاته کړئ چې مثلث پوره شي. (/ _)

ځینې زده کوونکي به چې تاسو یې په لومړي ځل ارزونه کوئ، ښايي ښه وړتیا ونیسي. دا ستونزه نه ده. هغوی ته سملاسي (/ ورکړئ. ځینې غوره زده کوونکي چې یې تاسې په لومړي ځل ارزونه کوئ، کېدای شي آن درې کرښې یا مثلث تر لاسه کړي. هدف دا دی چې ستاسو هیله باید دا وي چې ستاسو د زده کوونکو یوه لویه برخه باید د تعلیمي کال تر پایه د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې په فورمې کې د ټولو ورکړل شویو وړتیاوو لږ تر لږه د دویمې درجې ښان (/ \) خپل کړي. ۷۰٪ او تر دې هم ټیټې نومرې اخیستونکو زده کوونکو سره به بله اونۍ د قابلیت او تمرین په برخه کې مرسته وشي.

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې په فورمه کې نېغ په نېغه ثبتول ښايي ستونزمن وي. پر ځای یې تاسې کولای شئ د کاغذ پر یوه کوچنۍ ټوټه د ثبت ریکارډ وساتئ یا خپل ټول ثبتول د وقفې/تفریح په اوږدو کې یا د ښوونځي

له وخته وروسته ترسره کړئ. مهمه خبره دا ده چې تاسې هره اونۍ د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه وکاروئ.

تکویني دوره یی ارزونه د ښوونکو له خوا د تکرار په اونیو کې ترسره کېږي. د دې ارزونې پایلې د زده کوونکو د ارزونې په فورمه کې ثبت او د ښوونځیو له مسؤلینو سره شریک کېږي.

کله چې ښوونکي د خپلې ارزونې پر مهال داسې زده کوونکي ومومي چې د لوستونو په ځینو برخو یا قابلیتونو کې ستونزې لری نو باید له دغو زده کوونکو سره د مرستې په خاطر رغنده قدمونه او کړنې ترسره کړي. ځینې اصلاحی کړنې او قدمونه د دې کتاب په سريزه کې ځای پر ځای شوی دي.

عمومي لارښوونې

د ماشومانو په یوه ټولګي کې، تل ځینې داسې ماشومان وي چې د لوستلو د زده کړې په ځینو اړخونو کې یو څه ستونزې لري. دا زده کوونکي "له ګواښ سره مخ لوستونکي" بلل کېږي. دا په دې معنا ده که چېرې دوی یو څه اضافه مرسته ترلاسه نه کړي، دوی به د لوستلو د زده کړې پر مهارتونو تسلط ترلاسه نه کړي او نه به دوی په ښه توګه لوستل زده کړي. دا ماشومان یو څه اضافي مرستې ته اړتیا لري. د "له ګواښ سره مخ لوستونکو" ځینې ځانګړتیاوې دا دي:

- د غږ پېژندنې په برخه کې د دوی پوهې ښه وده نه ده کړې (د کلمو، سېلابونو او غږونو اورېدل).
- دوی داسې نه برېښي چې د ټولګي له عادي تدریسي لارښوونو څخه دې ګټه واخلي.
- له مرستې پرته دوی په خپل درسي کتاب کې د تمرینونو د ترسره کولو وړتیا نه لري.
- دوی ښایي په کافي اندازه د ښوونځي له کلمو سره ناآشنا وي خو په هغه څه پوه شي چې ښوونکی یې وايي.
- دوی د لوستلو او لیکلو په هکله په فعالیتونو کې لېواله نه برېښي.
- د دوی د پاملرنې موده لنډه وي او په چټکۍ سره له لوستونو څخه پام اړوي.
- دوی زیاتره وخت پوښتنه کوي چې دوی باید څه وکړي؛ خو بیا ژر یې پام بلې خوا ته اړي.

د ارزونې فورمه به تاسې ته د مشخصو ماشومانو په اړه معلومات درکړي؛ خو تاسې به په ټولګي کې ځینې نور ماشومان هم ووينئ چې شاید یو شمېر ستونزې ولري. د ماشومانو د مرستې لپاره ځینې عمومي لارښوونې دا دي:

۱. **تکراري تدریس** – د هغو زده کوونکو لپاره چې د درس په یوه برخه کې ستونزه لري، د درس هماغه برخه تکرار کړئ. د تدریسي لارښوونو په ورکولو کې ډېر واضح اوسئ. د درسونو کوچنۍ برخې تکرار کړئ او ډاډ ترلاسه کړئ چې زده کوونکي هر څه په ښه ډول تعقیبوي.

۲. له تدریس مخکې څرگندونې - هغه زده کوونکي به هم " له تدریس مخکې څرگندونو " څخه گټه واخلي چې په درسونو کې ستونزې لري. دا په دې معنا دی چې ښوونکي له زده کوونکو سره د بل درس او بل توري لپاره په چمتووالي کې مرسته کوي. دا کار د دغو زده کوونکو لپاره وروسته په ټولګي کې د بشپړو درسونو څارل آسانه کوي.

۳. په درس کې د یوه زده کوونکي له بل زده کوونکي سره مرسته - هغه زده کوونکي چې په درس ښه پوهېږي له هغه زده کوونکي سره په ګډه کار کوي چې د درس په یوه برخه کې ستونزه لري. زده کوونکي د درس تمرین په ګډه سره هم کولای شي. د کلمو لوستل یا د متن لوستل تکرارولای شي. د تورو او کلمو تمرین کولای شي.

۴. ګډ لوستل او لیکل - کله چې په ګډه سره لوستل او لیکل (د کلمې لوستل او د کلمې لیکل) ترسره شي، دا له زده کوونکو سره په ښه توګه لوستلو کې مرسته کوي. د لوستلو او لیکلو پرمختګ د لوستلو او لیکلو په پرمختګ کې مرسته کوي.

۵. اضافي تدریس - د تفریح د وقفې پرمهال یا له عادي درسونو وروسته یو څه اضافي تدریسي لارښوونې ورکړي.

۶. تکراري خو لنډ تمرین - د لوستلو په زده کولو سره، د اضافي تمرین بیا بیا برابرول لازيات اغېزمن کار دی؛ خو یوازې د یو څو دقیقو لپاره. دغه تکراري تمرین هغه وخت نور هم اغېزمن تمامېږي چې کله د اوږدې مودې لپاره تمرین ترسره شي.

۷. هڅوونکي اوسې او مثبت تدریسي تګلاره (پیداګوژیک میتود) وکاروي - کله چې زده کوونکي په زده کړه کې ستونزې لري او باید درسونه یا د درسونو برخه تکرار کړي، دا مهمه ده چې د یوه ښوونکي په توګه تاسې هغوی وهڅوئ او له زده کوونکو سره مثبت چلند وکړئ. هغوی ته مثبت نظرونه ورکړئ، هغوی ته ووايست چې نور کارونه به هم ژر سم شي.

د غړونو او سېلابونو د اورېدلو په برخه کې، له زده کوونکو سره د مرستې لارښوونې

کله چې ماشومان لا هم د غړونو او سېلابونو په اورېدلو کې له ستونزو سره مخ وي، تاسې یو له لاندې کارونو څخه کولای شئ. دا کارونه له آسانه څخه د ډېر ستونزمن په شکل وړاندې کېږي:

- **توپیر لرونکې کلمې** - زده کوونکي باید دریو یا څلورو کلمو ته غوږ ونیسي او د یوې کلمې سر په بل غږ پیل شوی دی.
- **په کلمو باندې د جملې وېشل** - زده کوونکي یوې جملې ته غوږ نیسي او په چکچکو سره کلمې شمېري.

- **په سېلابونو د کلمې وېشل** - زده کوونکی یوې کلمې ته غوړ نیسي او د کلمې په ویلو سره د سېلابونو د شمېر په اندازه د لاسونو حرکتونه ترسره کوي. **بابا** - زده کوونکی دوه ځلې د لاسونو حرکت تر سره کوي **با - با** - (تلاوت) زده کوونکی درې ځلې د لاسونو حرکتونه ترسره کوي (ت-لا-وت).
- **د غږونو ورته والی په گوته کول** - زده کوونکی باید په کلمو کې ورته غږونه په گوته کړي. زده کوونکي دریو یا څلورو کلمو ته غوړ نیسي، دوه کلمې په ورته غږ پیلېږي. د کلمو تر اورېدلو وروسته، زده کوونکی باید ووايي چې کومو دوو کلمو ورته غږ درلود. د بېلگې په ډول: **پیا له، تله، رمه، تواب**. زده کوونکي وایي: **تله، تواب**.
- **یوځای کول** - زده کوونکي یوه وېشل شوې کلمه یوځای کوي. د بېلگې په ډول، ښوونکی وایي: **جومات**: زده کوونکي ټوله کلمه وایي: **جومات**.
- **وېشل** - ښوونکی یوه کلمه زده کوونکو ته وایي. بیا زده کوونکي د لاسونو په حرکتونو سره کلمه په سېلابونو وېشي. د بېلگې په ډول، ښوونکی د مکتب کلمه وایي او زده کوونکی وایي **مک|تب**.
- **پر کلمو تسلط** - ښوونکی یوه کلمه زده کوونکو ته بیانوي او زده کوونکي ته وایي چې یوازې د کلمې یوه برخه دې ووايي. د بېلگې په ډول، ښوونکی زده کوونکي ته وایي: **ووايه ناپاک**. اوس ووايه **ناپاک پرته له /نا/ څخه**. زده کوونکی وایي **پاک**.
- **پر غږ تسلط** - زده کوونکی باید د یوه نوي مفهوم لرونکې کلمې یا مفهوم نه لرونکې کلمې د جوړولو لپاره غږ زیات کړي، لرې کړي یا یې بدل کړي. د بېلگې په ډول، زده کوونکی باید یوه کلمه پرته له لومړي، منځني یا وروستي غږ څخه ووايي. ووايه **(انار) پرته له // څخه، (نار) ووايه (ملخ) پرته له // څخه، (مخ)، ووايه (/شرف) پرته له /ف/ څخه (اشر)**.

له ماشومانو سره د تورو او کلمو په لوستلو او لیکلو کې د مرستې لپاره لارښوونې

کله چې ماشومانو ته د نویو تورو لوستل او لیکل ستونزمن وي، تاسې لاندې کارونه کولای شئ:

- **د توري (تورو) بیا تدریسول** - د هغو زده کوونکو لپاره د تدریسي لارښوونې موده وغځوئ چې ستونزې لري. یوازې ۵ دقیقې هره ورځ. د هماغه ورځې توري بیا تدریس کړئ.
- **توري تکرار کړئ** - د هغو تورو تمرین بیا بیا وکړئ چې مخکې زده شوي دي.
- **نېغ په نېغه نظر ورکول** - له هغو زده کوونکو سره چې د کلمو په لوستلو کې نسبتاً کمزوري دي، نېغ په نېغه نظر شریک کړئ. کله چې یو زده کوونکی یوه کلمه غلطه لولي، روانه یې نه شي لوستلی یا یې هېڅ لوستلی نه شي، ښوونکی سمه کلمه وایي او بیا زده کوونکی یې تکراروي.
- **د توري پېژندل** - د زده کوونکي د تمرین په کتابچه کې یا پر توره تخته دوه، درې یا څلور توري ولیکئ. ډاډ ترلاسه کړئ چې هغه توري هم هلته شتون لري چې زده کوونکي ته ستونزمن معلومېږي. زده کوونکي ته ووايست چې هغه توري په گوته کړي (اشاره ورته وکړي).

- **په کلمو کې تورو ته اشاره کول** - یوه کلمه پر توره تخته ولیکئ او زده کوونکي ته ووايست چې هغه کلمې ته گوته ونيسي چې دوی یې تمرین کوي.
- **د فلش کارتونو کارول** - یو څو فلش کارتونه جوړ کړئ چې توري او/یا سېلابونه لري او فلش کارتونه یو په یو زده کوونکي ته وښايست. زده کوونکي به د توري غږ وايي. هر توري/سېلاب چې دوی یې صحیح په گوته کوي، یوې خواته اېښودل کېږي.
- **د توري لیکل او ویل** - زده کوونکي ته ووايست چې د یوه توري غږ ووايي او هغه په ورته وخت کې په هوا کې ولیکي.
- **د کلمو بیا تدریس** - له هغه زده کوونکو سره چې د کلمو په لوستلو کې ستونزې لري، د کلمو د یوځای کولو او وېشلو تمرین تکرار کړئ. که اړین وي، یو څو نورې کلمې هم په توره تخته ولیکئ او یوځای کول او وېشل یې له زده کوونکو سره تمرین کړئ.
- **د کلمې لیکل او ویل** - زده کوونکو ته ووايست چې کلمه ووايي او بیا یې ولیکي. هغوی ته ووايست چې د کلمو د لیکلو پر مهال سېلابونه/توري ووايي.
- **د کلمو د لېست لوستل** - ښوونکي د هماغې اونۍ د کلمو یو لېست جوړوي. کلمې کېدای شي د هماغې اونۍ د کلمو د یوځای کولو او وېشلو له تمرین څخه یا کلمې د هماغه اونۍ له کیسو څخه وي. زده کوونکي د کلمو لېست لولي.

له ماشومانو سره د جملو او کیسو په لوستلو کې د مرستې لارښوونې

ماشومان ښايي د جملو او کیسو په روانه توګه لوستلو کې ستونزې ولري. دوی باید ټکي په ټکي کلمې له لوستلو څخه د نیمه جملې تر کچې او د جملې تر کچې لوستلو ته پرمختګ وکړي. د جملو او کیسو د لوستلو پر مهال د لحن (غږ ښکته پورته والی) اهمیت لري. هغه زده کوونکي چې د کیسو لوستل ورته ستونزمن معلومېږي، د متنونو له بیا لوستلو او د کلمو د لېست له لوستلو څخه ګټه اخلي. دا له هغوی سره په چټکۍ سره د کلمو په پېژندنه کې مرسته کوي.

- **په ځنډ سره د نظر ورکول** - کله چې یو زده کوونکي په جمله کې یوه کلمه ناسمه لولي، په ځنډ سره د نظر ورکول مرسته کوي. کله چې یو زده کوونکي غلطې کوي، ښوونکي انتظار باسي تر څو وګوري چې آیا هغه یې خپله سموي او که نه؟ که چېرې زده کوونکي یې خپله نه سموي، ښوونکي ورته یوه اشاره ورکوي او زده کوونکي د کلمې په اړه فکر کولو ته هڅوي. د بېلګې په ډول، کله چې زده کوونکي په یوه جمله کې غلطې وکړي، ښوونکي دې وپوښتي: آیا جمله همداسې سمه معلومېږي؟ بیا زده کوونکي کولای شي وېي گوري او سمه یې کړي. کله چې زده کوونکي په سمه توګه جمله لولي، ښوونکي لنډ نظر ورکوي، لکه: "افرین، شاباش، ډیر ښه، وړاندې ځه."

- **په گډه/يوځای لوستل** - ښوونکی او زده کوونکي کيسه په يوه وخت کې لولي. ښوونکی د غږ له سم لحن (ښکته پورته والي) سره په لوړ غږ لوستل کوي او زده کوونکي په داسې حال کې چې هغوی يې هم په لوړ غږ لولي، "پر مخ ځي".
- **تکراري لوستل** - ښوونکی لومړی د سم لحن په کارولو سره د کيسې يو پاراگراف په لوړ غږ لوستلو سره تمثيل کوي. بيا ښوونکی او زده کوونکي په گډه سره پاراگراف لولي. بيا زده کوونکي په گډه سره پاراگراف په لوړ غږ لولي، ورپسې يوازې يو زده کوونکی پاراگراف په لوړ غږ لولي. بيا ښوونکی دوهم ځلي تمثيل کوي.
- **پر پخوانيو کيسو نظر اچول** - کله کله له پخوانيو لوستونو څخه د کيسو لوستل له زده کوونکو سره ډېره مرسته کوي. دا کار ښايي دوی ته بيا ډاډ ورکړي ځکه چې هغه کيسې آسانه دي. ښوونکی کولای شي له زده کوونکو سره د يوې کيسې په موندلو کې مرسته وکړي چې دوی يې په ښه توگه لوستلی شي او بيا دوی بله کيسه ولولي او بيا بله کيسه تر څو زده کوونکي ښه تمرين وکړي. دا کار څو ورځې او اونۍ ترسره کېدای شي، تر څو زده کوونکي وکولای شي په هغه کچه لوستل وکړي چې تمه يې کېږي.
- **راډيويي لوستل** - زده کوونکي د يوې کيسې يوه ټاکلې برخه (يو څو جملې يا يو پاراگراف) تمرين کوي. بيا دوی خپله ټاکلې برخه د زده کوونکو يو لوی گروپ ته لولي. نور زده کوونکي يې ورسره يوځای لولي.

له ماشومانو سره د تورو او کلمو په برخه کې د مرستې کولو لارښوونې

کله چې ماشومان د تورو او کلمو په ليکلو کې له ستونزو سره مخ شي، تاسې لاندیني کارونه کولای شئ:

۱. **د چمتووالي فعاليتونه** - زده کوونکي په سمه توگه د تورو د ليکلو لپاره د غوره خوځښتي مهارتونو منځته راوړلو ته اړتيا لري. دا کار په لاندینيو طريقو ترسره کېدای شي:
  - (أ) له بدني تمرینونو څخه گټه اخيستل لکه په هوا کې د تورو ليکل.
  - (ب) زده کوونکي د توپونو، پوکانو، جالبو خپرو، سيکو او نور گردو شيانو په رسمولو سره تمرين کوي.
  - (ج) له مغزبابو، د بوتل له سرونو، تيو او کوچنيو تيرو په څېر کوچنيو شيانو سره په لوبو کولو سره د لاس او گوتو د عضلو تقويه کول. زده کوونکي له دغو شيانو څخه شکلونه جوړولای شي.
  - (د) زده کوونکي ټکي سره ښلوي. ښوونکی د هغوی د تمرين په کتابچه کې ټکي لرونکي خطونه او شکلونه رسموي او زده کوونکي يې سره ښلوي. په تدريج سره د نقطو ترمنځ د واټن په زیاتولو سره، تمرين نور هم سختېږي.
  - (ه) د شکلونو د نقلولو لپاره د تورې تختې فعاليتونه، له ټکي تر ټکي تمرينول يا د دايرو، مربع او داسې نورو په څېر د نامکملو شکلونو بشپړول.
  - (و) زده کوونکي په شگه کې په خپلو گوتو سره د شکلونو او تورو تمرين کوي.
  - (ز) د پيدا کولو تمرينونه

۲. د غږ پوهنې تمرین کول - ډاډ ترلاسه کړئ چې زده کوونکي غږ ښه سم اوري. که اړین وي، یو څه د غږ پوهنې تمرینونه وکړئ ترڅو له هغوی سره د غږ په ښه توګه اورېدلو کې مرسته وشي.

۳. کین لاسي زده کوونکي - کین لاسي زده کوونکي کله د قلم په نیولو، مخې ته د کاغذ په اېښودلو او د تورو په لیکلو کې اضافي لارښوونې ته اړتیا لري. د هغوی ظاهري حالت له ښي لاسو زده کوونکیو سره کله کله توپیر لري. دوی اکثره وخت د لیکلو کاغذ، پر ځای د دې چې په میز یې عمودي کېږي، یو څه مایل نیول خوښوي.

۴. د کلمو لیکل

(الف) ښوونکي کلمه لیکي او لولي یې. زده کوونکي یې گوري او غوږ ورته نیسي.

(ب) زده کوونکي په خپلو ګوتو سره کلمه څاري په داسې حال کې چې کلمه هم لولي. بیا زده کوونکي هغه کلمه په داسې حال کې چې لولي یې هم، نقلوي یې یا یې لیکي. زده کوونکي ورو هغه کلمه ویلای شي؛ خو باید غږونه یې په روښانه توګه ووايي.

(ج) له حافظې څخه دې کلمه ولیکي. که دا سم نه وي نو دویم ګام تکرار کړئ.

(د) د لومړي او دویم ټولګي په پای کې د لیکلو په وروستیو پړاوونو کې، د کلمو څارل ښايي تل اړین ونه اوسي. زده کوونکي کېدای شي کلمه ښوونکي ته په کتلو، په داسې حال کې چې نوموړی یې لیکي او وایي او بیا یې ځانته په لیکلو او ویلو، سره زده کړي.

۵. د سختو کلمو لېست - زده کوونکي د خپل د تمرین کتاب په وروستی برخه کې په تشو پاڼو کې سختې کلمې لیکي. دوی په دوامداره توګه په کور کې د کاغذ پر بېلو بېلو ټوټو د دغه کلمو تمرین کوي. کله چې دوی له حافظې څخه کلمه پنځه ځلې ښه سمه ولیکله، بیا دوی هغه کلمه د تمرین په کتاب کې چلیپا کوي.

۶. د غږونو/ سېلابونو شمېرل - ماشومانو ته وواياست مخکې له دې چې هغوی یوه کلمه ولیکي غږونه یا سېلابونه یې دې وشمېري. د بېلګې په ډول، زده کوونکي باید د "انسان" کلمه ولیکي. دوی وایي: د (انسان) کلمه دوه سېلابه لري |ان|سان|. نو ځکه زه دوه سېلابه لیکم. زده کوونکي دوه سېلابه لیکي.

له ماشومانو سره د نوښتي لیکلو په برخه کې د مرستې کولو لارښوونې

کله چې زده کوونکي د نوښتي لیکلو په برخه کې له ستونزو سره مخ شي، ښوونکي لاندیني کارونه کولای شي:

۱. په تمثیلي بڼه وړاندې کول - ښوونکي د نوښتي لیکلو د تمرین ټول پړاوونه په تمثیلي توګه وړاندې کوي او هر پړاو په روښانه او زړه راښکونکې توګه تشرېح کوي.
۲. د نوښتي لیکلو پیلول - ځینو زده کوونکو ته ښايي د نوښتي لیکلو کار سخت معلوم شي. ښوونکي له زده کوونکو سره د مرستې لپاره له زده کوونکو نه د پوښتنې کولو له لارې له هغوی سره په نظرونو باندې بحث کولای شي: د دې اونۍ په کیسه کې د هغوی څه خوښ شول؟ آیا دوی کله د کیسې شخص ته ورته کوم کار

کړې دی؟ که زده کوونکو ته دا سخت وي؛ نو د هغوی تجربې ته نژدې پوښتنې ورځنې وکړئ. هغوی په خوږو کې څه خوښوي؟ د هغوی د خوښې لوبه کومه ده؟ بیا هغوی کولای شي په دې اړه یو رسم جوړ کړي او ورسره یو څو توري او کلمې ولیکي یا یې خط خط کړي. که چېرې زده کوونکو ته د موضوع په اړه د رسم جوړول سخت وي، نو ښوونکی کولای شي پیل وکړي او زده کوونکو ته وایي چې څه شی باید ورپسې رسم کړي یا د څه شي په ترسیمولو سره رسم بشپړ کړي. ښوونکی باید د هغه څه لپاره چې زده کوونکی یې سم ترسره کوي، هڅوونکی نظر ورکړي. (لکه: ډېر ښه، پرمخ ولاړه...)

۳. د تدریسي لارښوونو یو په یو تکرارول - ځینو زده کوونکو ته د نوښتي لیکلو پیلول ښایي ډېر ستونزمن وي، ځکه چې یو شمېر پړاوونه دي چې دوی یې باید ترسره کړي. ښوونکی کولای شي زده کوونکو ته یو په یو تدریسي لارښوونې وکړي او زده کوونکي په یوه وخت کې یو پړاو ترسره کولو ته پرېږدي.

۴. گډ لیکل - ښوونکی د لیکلو د پروسې هر پړاو له زده کوونکي سره په گډه ترسره کوي.

۵. د جملې لیکل - که زده کوونکو ته د یوې جملې لیکل (په دوهم ټولگي کې) سخت وي، ښوونکی دلاندینو کارونو په ترسره کولو سره مرسته کولای شي:

(الف) له یوې جملې څخه گډې وډې کلمې ورکوي او زده کوونکو ته وایي چې له کلمو څخه یوه جمله جوړه کړي.

(ب) زده کوونکی نیمگړې جملې پوره کوي او په تدریج سره د ورکړل شویو کلمو شمېر کم کوي. د بېلگې په ډول:

i. سبا ماسپښین، خالد باید ..... لاړ شي.

ii. سبا ماسپښین، خالد.....

iii. سبا ماسپښین، .....

(ج) زده کوونکو ته یو فعل او اسم ورکړئ او ورته وواياست چې له دې څخه یوه جمله جوړه کړي. د بېلگې په ډول:

iv. نجلی، لیکل - نجلی په کتابچه کې خط لیکه.

v. هلک، ټوپ وهل - هلک له رسی ټوپونه وهل.

۶. شریک کړئ او پوښتنه وکړئ - ښوونکی له زده کوونکو سره یوه تجربه شریکوي او په اړه یې له هغوی پوښتنې

کوي. د بېلگې په ډول، ښوونکی وایي، "پرون، زما ترور زموږ کور ته زموږ لیدلو ته راغله. زه ډېر خوشحاله شوم." بیا ښوونکی پوښتنې کوي: تاسې ترور لرئ؟ آیا ستاسې خوښېږي چې هغه ستاسو لیدو ته ستاسې کور ته درشي؟ ولې مو خوښېږي/ولې مو نه خوښېږي؟ تر ټولو ښه شخص کوم یو دی چې ستاسو کور ته درځي؟ ولې؟ بیا له زده کوونکو نه د هغه شخص د یو انځور د رسمولو غوښتنه وکړئ او پوښتنه وکړئ چې هغوی ولې د هغه/هغې ورتگ ته خوشحالیږي. هغه کچې ته په کتنې سره چې دوی به وکولای شي خطونه وباسي، یو څو کلمې یا جمله ولیکي.

له زده کوونکو سره د غږېدلو او غوږ نیولو په برخه کې د مرستې کولو لارښوونې

د غوره لوستلو او لیکلو مهارتونو د منځته راوړلو لپاره غږېدل او غوږ نیول اهمیت لري. کله چې زده کوونکي په دې برخه کې له ستونزو سره مخ وي، ښايي ستونزه په لاندینيو مواردو کې وي:

۱. د کلمو زېرمه – د اظهاراتو او درک لپاره د کلمو لویه زېرمه اهمیت لري.

(أ) زده کوونکو ته د خپلو تجربو د شریکولو فرصت ورکړئ او په دې اړه د پوښتنو په کولو سره له هغوی سره د هغوی په تجربې بحث وکړئ.

(ب) د کلمو لېست – زده کوونکي د خپل تمرین کتاب په وروستۍ برخه کې په تشو پاڼو کې د نویو کلمو یو لېست جوړوي. دوی دغه کلمې یوه په یوه، په یوه جمله کې تمرین کوي. یا یو زده کوونکی یوه کلمه وایي او بل زده کوونکی یې په جمله کې کاروي.

(ج) زده کوونکو ته په لوړ غږ لوستل – ښوونکی زده کوونکو ته نورې کیسې لولي. ښوونکی ښايي زده کوونکو ته کیسې بیان کړي. په هره کیسه کې دوه کلمې په نښه کړئ او زده کوونکو ته له دغو کلمو سره د تمرین فرصت ورکړئ.

(د) نوې کلمې – زده کوونکو ته ووايست چې په ټولګي کې دننه او له ټولګي څخه بهر په نظر اچولو سره نوې کلمې پیدا کړئ.

(ه) د کلمو معنا – زده کوونکو ته یوه جمله یا وړه کیسه د لوستلو لپاره ورکړئ او له هغوی څخه په کیسه کې د مشخصو کلمو د معنا پوښتنه وکړئ.

(و) د ټولګي د کلمو زېرمه – له زده کوونکو سره د ټولګي د کلمو مشخصه زېرمه تکرار کړئ، لکه توری، کلمه، جمله، د مخ شمېره او داسې نور.

(ز) د کلمې بدلول – زده کوونکو ته یو څو کلمې ورکړئ او ورته ووايست چې د دغو کلمو مفرد، جمع یا ماضي پیدا کړئ. د بېلګې په ډول مېز – مېزونه، باغ – باغونه، کتاب – کتابونه. یا ګرځېدل – وګرځېده، کیسه ویل – کیسه وویل، منډه وهل – منډه ووهله او داسې نور. دا کار د ملکي ضمایرو، مخالفو کلمو او داسې نورو لپاره هم تغیر او تبدیل کېدای شي.

۲. د ژبې مخ په زیاتېدونکي مهارتونه

(أ) له زده کوونکو څخه دا تمه ولرئ چې هغوی به کله کله نامکملې جملې کاروي؟ دا د غږېدو پر مهال یو عادي کار دی.

(ب) پر هغه پیغام تمرکز وساتئ چې زده کوونکی یې وړاندې کول غواړي. کله چې تاسې پوه شئ؛ نو مثبت نظر ورکړئ او بیا ګرامري غلطې اصلاح کړئ.

- (ج) په بېلا بېلو وضعیتونو کې د زده کوونکو د ژبې د استفادې د ښه کولو لپاره تمثیلي پارچو او په نمایشي توګه وړاندې کولو څخه کار واخلي او د سترګو اړیکه، د څېرې تاثيرات د بدن د غړو د حرکاتو په څېر د غیر کلامي مهارتونو د اهمیت د درک کولو لپاره د هغوی وړتیا لوړه کړي.
- (د) د کیسې د بیانولو د فعالیتونو په هڅولو سره د زده کوونکو کلامي څرګندونو وړتیا ښه کړي.
- (ه) زده کوونکو ته وویاست چې انځور ته وګوري او تشرېح یې کړي.
- (و) زده کوونکو ته دوه یا درې کلمې ورکړي او ورته وویاست چې په جملو کې یې وکاروي.
- (ز) د څیزونو تشرېح کول - زده کوونکو ته یو شی وښایست او ورته وویاست چې تشرېح یې کړي. د بېلګې په ډول، یو پنسل ورته وښایست. ښوونکی کولای شي ووايي: د دې شي نوم واخلي، رنگ، دنده، اندازه یې څه ده او له کومو موادو څخه جوړ دی او داسې نور.

۳. غوږ نیول

- (أ) زده کوونکو ته یوه وړه کیسه یا تجربه بیان کړي او ورته وویاست چې هغوی دوهم ځلي ووايي.
- (ب) زده کوونکي د ښوونکي لارښوونې پر ځای کوي (د لوبې ښه ورکړي): خپل پنسل راواخلي، پر شا وګرځي، د لاسونو حرکتونه وکړي. دا لارښوونې د زده کوونکو د حافظې په زیاتېدلو سره اوږدې کېدلای شي.
- (ج) د حافظې پر بنسټ روزنه
- i. زده کوونکو ته د ۴ - ۶ کلمو لرونکو جملو د تکرارولو ویل.
- ii. زده کوونکو ته ۴ - ۶ کلمو لرونکو جملو د تکرارولو ویل چې مخکې وویل شوې. د بېلګې په ډول له زده کوونکو نه پوښتنه وکړي چې هغوی کوم څاروي پېژني، لومړی زده کوونکي وایي: غوا. دوهم زده کوونکی د لومړي زده کوونکي لخوا ویل شوی څاروی تکراروي او خپل څاروی هم ورسره زیاتوي، لکه سپی. دریم زده کوونکي مخکیني دوه څاروي تکراروي او خپل څاروی ورسره زیاتوي. نو دریم زده کوونکی وایي: غوا، سپی او پيشو او داسې نور.
- (د) **یوې مشخصې کلمې ته غوږ نیول** - زده کوونکو ته یوه کیسه ولولئ او ورته وویاست چې د یوې مشخصې کلمې په اورېدلو دې هغوی د لاسونو حرکتونه تر سره کړي. د بېلګې په ډول، کله چې هغوی د "ورور" د کلمې درلودونکې یوه کیسه اوري، هغوی هر ځل چې د "ورور" کلمه اوري، د لاسونو حرکتونه دې تر سره کړي.

په نسخ خط سره د ښکلي لیکلو هنر به اړه د زده کوونکو د وړتیاوو د پرمختګ اړوند څو مهم ټکي:

زده کوونکی په پوره دقت او مهارت سره څو حرفي کلمي او د هغو حرکتونه او همداسې د کلمو او جملو سم لیکل د کړسې خط په مخ د نسخ خط د اصولو او قواعدو د ځانګړتیاوو په پام کې نیولو سره عملاً تمرین کړي.

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، لومړۍ برخه - لومړۍ اونۍ

شفاهي (ټوليزه عاطفي زده کړه)									
									د اړتيا په وخت کې احساسات کنټرولول او غلي پاتې کېدل
									پام متمرکز کول او د پام اړوونکو مزاحمتونو نه ځان ساتل
									په اورېدلو او غږېدلو (خبرې کولو) کې فعاله برخه اخيستل
د کلمو زېرمه									
									کلمې ډلبندي کول
									د مهمو کلمو پر معنا پوهېدل
									د مفرد او جمع کلمو مفهوم درک کول او عملي کول
ليکل									
									د ورکړل شوي چوکاټ او مهمو کلمو په کارولو سره د لارښوونو په درلودلو سره يو لنډ پاراگراف ليکل
									له ۸۰٪ سم والي سره کلمې ليکل
									له ۹۵٪ سم والي سره تکراري توري ليکل
									حسن خط: زده کوونکي کلمې په نسخ خط سره په ښکېلې بڼه ليکلای شي.
لوستل									
									له ۸۰٪ سم والي سره د لوستلو پوښتنې ځوابول
									په يوه معلوماتي متن کې د ورکړل شوې کيسې يا موضوع اصلي مفهوم بيانول
									د پوهې او وضاحت د ارزولو لپاره د لوستلو پر مهال تم کول (تم کول او فکر کول)
									په ځانگړي لحن او حرکتونو او ۹۵٪ سم والي سره د برخې متنونه لوستل
									په دې اړه د وړاندوينې کولو لپاره چې يوه کيسه يا متن به د څه په اړه وي له انځور، سرليک، مهمو کلمو او مخکينۍ پوهې څخه گټه اخيستل
									له ۹۵٪ سم والي سره تکراري توري لوستل
د زده کوونکي شهرت									
									د پلار نوم
									نوم
۱									ټول
۲									
۳									
۴									
۵									
۶									
۷									
۸									
۹									
۱۰									
۱۱									
۱۲									
۱۳									
۱۴									
۱۵									

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، لومړۍ برخه - دوهمه اونی

[illegible]

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، لومړۍ برخه – دریمه اونۍ

شفاهي (تولنيزه عاطفي زده کړه)			د کلمو زېرمه			ليکل			لوستل			د زده کوونکي شهرت		کټ				
د اړتيا په وخت کې احساسات کنټرولول او غلي پاتې کېدل	پام متمرکز کول او د پام اړوونکو مزاحمتونو نه ځان ساتل	په اورېدلو او غږېدلو (خبرې کولو) کې فعاله برخه اخيستل	کلمې ډلبندي کول	د مهمو کلمو پر معنا پوهېدل	د مفرد او جمع کلمو مفهوم درک کول او عملي کول	د ورکړل شوي چوکاټ او مهمو کلمو په کارولو سره د لارښوونو په درلودلو سره يو لنډ پاراګراف ليکل	له ۸۰٪ سم والي سره کلمې ليکل	له ۹۵٪ سم والي سره تکراري توري ليکل	حسن خط: زده کوونکي کلمې په نسخ خط سره په ښکلي بڼه ليکلای شي.	له ۸۰٪ سم والي سره د لوستلو پوښتنې ځوابول	په يوه معلوماتي متن کې د ورکړل شوې کيسې يا موضوع اصلي مفهوم بيانول	د پوهې او وضاحت د ارزولو لپاره د لوستلو پر مهال تم کول (تم کول او فکر کول)	په ځانګړي لحن او حرکتونو او ۹۵٪ سم والي سره د برخې متنونه لوستل		په دې اړه د وړاندوينې کولو لپاره چې يوه کيسه يا متن به د څه په اړه وي له انځور، سرليک، مهمو کلمو او مخکينۍ پوهې څخه ګټه اخيستل	له ۹۵٪ سم والي سره تکراري توري لوستل	د پلار نوم	نوم
																		۱
																		۲
																		۳
																		۴
																		۵
																		۶
																		۷
																		۸
																		۹
																		۱۰
																		۱۱
																		۱۲
																		۱۳
																		۱۴
																		۱۵

زده کوونکو د پرمختگ د ارزوني فورمه، دويمه برخه - څلورمه اونۍ

شماهي (توليزه عاطفي زده كړه)										د كلمو زېرمه										ليكل										لوستل										د زده كوونكي شهرت	
په منطقي ډول معلومات تنظيمول او په كټگوريو وېشل																																									
د اړونده كارونو ترمنځ له يوه څخه بل كار ته مخ كول																																									
له حافظې څخه د يو لېست تازه كول او د لنډمهاله حافظې معلوماتو څخه گټه اخيستل																																									
د عادي متضادو كلمو كارول																																									
د مهمو كلمو پر معنا پوهېدل																																									
د مركبو اسمونو پوهه ترلاسه كول او كارول يې																																									
د يوه كردار د تشرېح كولو لپاره يوه جمله ليكل																																									
د پيل، منځ او پاى درلودونكې يوې كيسې ليكل																																									
له ۸۰٪ سم والي سره كلمې ليكل																																									
له ۹۵٪ سم والي سره تكراري توري ليكل																																									
حسن خط: زده كوونكي كلمې په نسخ خط سره په ښكلي بڼه ليكلای شي.																																									
د څوك، څه، كله، چېرته او څرنگه ډول پوښتنې ځوابول																																									
له ۸۰٪ سم والي سره د لوستلو پوښتنې ځوابول																																									
د پوهې د وضاحت لپاره د يوه متن يوه برخه بيا لوستل																																									
په ځانگړي لحن او حركتونو او ۹۵٪ سم والي سره د برخې متنونه لوستل																																									
په دې اړه د وړاندوينې كولو لپاره چې يوه كيسه يا متن به د څه په اړه وي له انځور، سرليک، مهمو كلمو او مخكينۍ پوهې څخه گټه اخيستل																																									
له ۹۵٪ سم والي سره تكراري توري لوستل																																									
د پيل زېرمه																																									
د زده كوونكي شهرت																																									
۱										۲										۳										۴										۵	
۶										۷										۸										۹										۱۰	
۱۱										۱۲										۱۳										۱۴										۱۵	

[illegible]

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، اوومه اونۍ - تکرار

[illegible]

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، دریمه برخه – اتمه اونۍ

شفاهي (توليزه) عاطفي زده کړه		د احساساتو د مدیریت استراتیژي يانې په گوته کول او ښودل.																			
		تشرېح کول چې تاسې په ډول ډول حالتونو کې څه څرنگه احساس لرئ																			
		د ډول ډول احساساتو پیژندل او نومول																			
د کلمو زېرمه		د حال زمانه په تېره زمانه بدلول																			
		د متن سیاق او سباق ته په کتلو سره د کلمو معنا اخیستل																			
		د مهمو کلمو پر معنا پوهېدل																			
		له مؤنث او مذکر اسمونو سره صفتي کلمو ته مطابقت ورکول																			
لیکل		د پیل، منځ او پای درلودونکې یوې کیسې لیکل																			
		له ۸۰٪ سم والي سره کلمې او جملې لیکل																			
		د /ت/ غږ او «ت» توري درلودونکو کلمو سم لیکل																			
		حسن خط: زده کوونکي کلمې په نسخ خط سره په ښکلې بڼه لیکلای شي.																			
لوستل		د ژوندانه له تجربو سره د یوې کیسې پېښو، کردارونو او کړنو ته تړاو ورکول																			
		یوه لوستل شوې کیسه په لنډو ټکو کې بیانول																			
		له ۸۰٪ سم والي سره د لوستلو پوښتنې ځوابول																			
		د پوهې او وضاحت د ارزولو لپاره د یوه متن د لوستلو پر مهال تم کول (تم کول او فکر کول)																			
		په ځانگړي لحن او حرکتونو او ۹۵٪ سم والي سره د برخې متنونه لوستل																			
		په دې اړه د وړاندوینې کولو لپاره چې یوه کیسه یا متن به د څه په اړه وي له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه گټه اخیستل																			
		په چټکۍ سره د کلمو د تجزیه کولو (وېشلو) لپاره د کلمو د شکل او جوړښت (مورفیمونو) پوهه کارول																			
د زده کوونکي شهرت		د پلار نوم																			
		نوم																			

[illegible]

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، څلورمه برخه - يوولسمه اونۍ

[illegible]

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، څلورمه برخه - د یارلسمه اونۍ

[illegible]

د زده کونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، څوارلسمه اونۍ - تکرار

[illegible]

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، پنځمه برخه – پنځلسمه اونۍ

شفاهي (ټولنيزه عاطفې زده کړه)										د کلمو زېرمه										ليکل										لوستل										د زده کوونکي شهرت		ټول									
د څوړونکو او کړوونکو کړو پیژندل او پر وړاندې یې غبرگون ښودل										له سم فعل سره د ضمیر کارول (د فعل شکل او صورت پیژندنه "morphology")										له دې اړه د وړاندوینې کولو لپاره چې یو روایتی افسانه یي متن به د څه په اړه وي له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه گټه اخیستل										په دې اړه د وړاندوینې کولو لپاره چې یو کیسه یا متن به د څه په اړه وي له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه گټه اخیستل										د زده کوونکي شهرت		په دې اړه د وړاندوینې کولو لپاره چې یو کیسه یا متن به د څه په اړه وي له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه گټه اخیستل									
له نورو سره د مرستې او په یوه ټیم کې د کارولو وړتیا ښودل										د تر ټولو عامو مترادفو (هم معنا) کلمو په پیژندلو لاس پورې کول										د لوستل شویو کیسو یا معلوماتو باره کې پایلې استنباط کول										له ۸۰٪ سم والي سره د لوستلو پوښتنې ځوابول												په دې اړه د وړاندوینې کولو لپاره چې یو روایتی افسانه یي متن به د څه په اړه وي له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه گټه اخیستل									
د ملگرتیا او خلکو لخوا د ملگرتیا په مرسته د تړاو او ملاتړ د احساس درلودلو څرنگوالی درک کول										د مهمو کلمو پر معنا پوهېدل										حسن خط: زده کوونکي جملې په نسخ خط سره په ښکلې بڼه لیکلای شي.										په دې اړه د وړاندوینې کولو لپاره چې یو روایتی افسانه یي متن به د څه په اړه وي له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه گټه اخیستل												په چټکۍ سره د کلمو د تجزیه کولو (وېشلو) لپاره د کلمو د شکل او جوړښت (مورفیمونو) پوهه کارول									
										د شارحې (:) او کامې (,) کارول										د پیل، منځ او پای درلودونکې یوې کیسې لیکل										له ۸۰٪ سم والي سره کلمې او جملې لیکل																					

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، پنځمه برخه – شپاړسمه اونۍ

د زده کوونکي (ټولنيزه عاطفې زده کړه)									
د څوړونکو او کړوونکو کړو پیژندل او پر وړاندې یې غبرګون ښودل									
له نورو سره د مرستې او په یوه ټیم کې د کارولو وړتیا ښودل									
د ملګرتوبونو او خلکو لخوا د ملګرتوبونو په مرسته د تړاو او ملاتړ د احساس درلودلو څرنگوالی درک کول									
د کلمو زېرمه									
له درست فعل سره د ضمیر کارول (د فعل شکل او صورت پیژندنه "morphology")									
د تر ټولو عامو مترادفو (هم معنا) کلمو په پیژندلو لاس پورې کول									
د مهمو کلمو پر معنا پوهېدل									
د شارحې (:): او کامې (،) کارول									
لیکل									
د پیل، منځ او پای درلودونکې یوې کیسې لیکل									
له ۸۰٪ سم والي سره کلمې او جملې لیکل									
د /ذ/ غږ او «ذ» توري درلودونکو کلمو سم لیکل									
حسن خط: زده کوونکي جملې په نسخ خط سره په ښکلې بڼه لیکلای شي.									
لوستل									
د ژوندانه له تجربو سره د یوې کیسې پېښو، کردارونو او کړنو ته تړاو ورکول									
د لوستل شویو کیسو یا معلوماتو باره کې پایلې استنباط کول									
له ۸۰٪ سم والي سره د لوستلو پوښتنې ځوابول									
په دې اړه د وړاندوینې کولو لپاره چې یو روایتی افسانه یي متن به د څه په اړه وي له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه ګټه اخیستل									
په ځانګړي لحن او حرکتونو او ۹۵٪ سم والي سره د برخې متنونه لوستل									
په دې اړه د وړاندوینې کولو لپاره چې یوه کیسه یا متن به د څه په اړه وي له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه ګټه اخیستل									
په چټکۍ سره د کلمو د تجزیه کولو (وېشلو) لپاره د کلمو د شکل او جوړښت (مورفیمونو) پوهه کارول									
د زده کوونکي شهرت									
د پلار									
د مور									
ټول									
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵					

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، پنځمه برخه – اولسمه اونۍ

شفاهي (ټولنيزه عاطفې زده کړه)									
									د څوړونکو او کړوونکو کړو پیژندل او پر وړاندې یې غبرګون ښودل
									له نورو سره د مرستې او په یوه ټیم کې د کارولو وړتیا ښودل
									د ملګرتوبونو او خلکو لخوا د ملګرتوبونو په مرسته د تړاو او ملاتړ د احساس درلودلو څرنگوالی درک کول
د کلمو زېرمه									
									له درست فعل سره د ضمیر کارول (د فعل شکل او صورت پیژندنه "morphology")
									د تر ټولو عامو مترادفو (هم معنا) کلمو په پیژندلو لاس پورې کول
									د مهمو کلمو پر معنا پوهېدل
									د شارحې (:) او کامې (،) کارول
لیکل									
									د پیل، منځ او پای درلودونکې یوې کیسې لیکل
									له ۸۰٪ سم والي سره کلمې او جملې لیکل
									د /ز،/ذ، غر او « ز + ذ » تورو درلودونکو کلمو سم لیکل
									حسن خط: زده کوونکي جملې په نسخ خط سره په ښکلي بڼه لیکلای شي.
لوستل									
									د ژوندانه له تجربو سره د یوې کیسې پېښو، کردارونو او کړنو ته تړاو ورکول
									د لوستل شویو کیسو یا معلوماتو باره کې پایلې استنباط کول
									له ۸۰٪ سم والي سره د لوستلو پوښتنې ځوابول
									په دې اړه د وړاندوینې کولو لپاره چې یو روایتی افسانه یي متن به د څه په اړه وي له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه ګټه اخیستل
									په ځانګړي لحن او حرکتونو او ۹۵٪ سم والي سره د برخې متنونه لوستل
									په دې اړه د وړاندوینې کولو لپاره چې یوه کیسه یا متن به د څه په اړه وي له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه ګټه اخیستل
									په چټکۍ سره د کلمو د تجزیه کولو (وېشلو) لپاره د کلمو د شکل او جوړښت (مورفیمونو) پوهه کارول
د زده کوونکي شهرت									
									د شهرت
									د شهرت
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
									۱۱
									۱۲
									۱۳
									۱۴
									۱۵

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، شپږمه برخه – اتلسمه اونۍ

شفاهي (ټولنيزه عاطفې زده کړه)									
د شخړو د هواري عادتونه او ګامونه نښودل									
په رغنده توګه د شخړو د هواري تګلارې په ګوته کول									
د يوې شخړې لاملونه په ګوته کول او روښانه کول									
د کلمو زېرمه									
د ساده راتلونکې زمانې کارول (د ساده حال زمانې په پرتله کولو سره)									
د متن سياق او سباق ته په کتلو سره د کلمو معنا استنباط کول									
په کيسو او معلوماتي پاراګرافونو کې ورکړل شوې ناآشنا کلمې زده کول او کارول يې									
په درست ډول شخصي ضمېرونه او مطابقت لرونکي فعلونه کارول									
ليکل									
د مناسبو ګرامري نښو په کارولو سره يو پاراګراف ليکل									
له ۸۰٪ سم والي سره هغه کلمې ليکل چې جوړښت يې په تدريج سره نور هم پېچلی او ستونزمن کېږي									
د /ظ/ غږ او «ظ» توري درلودونکو کلمو سم ليکل									
حسن خط: زده کوونکي جملې په نسخ خط سره په ښکلې بڼه ليکلای شي.									
لوستل									
د ژوندانه له تجربو سره د يوې کيسې پېښو، کردارونو او کړنو ته تړاو ورکول									
د لوستلو شويو کيسو يا معلوماتو باره کې پايلې استنباط کول									
له ۸۰٪ سم والي سره د واقعي او استنباطي پوښتنې ځوابول									
د پوهې د وضاحت لپاره د يوه متن برخې بيا لوستل									
په ځانګړي لحن او حرکتونو او ۹۵٪ سم والي سره د برخې متنونه لوستل									
په دې اړه د وړاندوينې کولو لپاره چې يو روايتي غير افسانه يي متن به د څه په اړه وي له انځور، سرليک، مهمو کلمو او مخکينۍ پوهې څخه ګټه اخيستل									
په چټکۍ سره د کلمو د تجزيه کولو (وېشلو) لپاره د کلمو د شکل او جوړښت (مورفيمونو) پوهه کارول									
د زده کوونکي شهرت									
چې									
چې									
۱									
۲									
۳									
۴									
۵									
۶									
۷									
۸									
۹									
۱۰									
۱۱									
۱۲									
۱۳									
۱۴									
۱۵									

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، شپږمه برخه – نولسمه اونۍ

د زده کوونکي شهرت	شفاهي (ټولنيزه عاطفي زده کړه)		د کلمو زېرمه				ليکل				لوستل				د زده کوونکي شهرت			
۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵				

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، شپږمه برخه - شلمه اونۍ

شفاهي (ټولنيزه) عاطفي زده کړه									
د شخړو د هوارې عادتونه او ګامونه ښودل									
په رغنده توګه د شخړو د هوارې تګلارې په ګوته کول									
د يوې شخړې لاملونه په ګوته کول او روښانه کول									
د کلمو زېرمه									
د ساده راټلونکي زمانې کارول (د ساده حال زمانې په پرتله کولو سره)									
د متن سياق او سباق ته په کتلو سره د کلمو معنا استنباط کول									
په کيسو او معلوماتي پاراګرافونو کې ورکړل شوې ناآشنا کلمې زده کول او کارول يې									
په درست ډول شخصي ضميرونه او مطابقت لرونکي فعلونه کارول									
ليکل									
د مناسبو ګرامري نښو په کارولو سره يو پاراګراف ليکل									
له ۸۰٪ سم والي سره هغه کلمې ليکل چې جوړښت يې په تدريج سره نور هم پيچلی او ستونزمن کېږي									
د /ظ، ض، غر او «ظ + ض» تورو درلودونکو کلمو سم ليکل									
حسن خط: زده کوونکي جملې په نسخ خط سره په ښکلي بڼه ليکلای شي.									
لوستل									
د ژوندانه له تجربو سره د يوې کيسې پېښو، کردارونو او کړنو ته تړاو ورکول									
د لوستلو شويو کيسو يا معلوماتو باره کې پايلې استنباط کول									
له ۸۰٪ سم والي سره د واقعي او استنباطي پوښتنې ځوابول									
د پوهې د وضاحت لپاره د يوه متن برخې بيا لوستل									
په ځانګړي لحن او حرکتونو او ۹۵٪ سم والي سره د برخې متنونه لوستل									
په دې اړه د وړاندوينې کولو لپاره چې يو روايتي غير افسانه يي متن به د څه په اړه وي له انځور، سرليک، مهمو کلمو او مخکينۍ پوهې څخه ګټه اخيستل									
په چټکۍ سره د کلمو د تجزيه کولو (وېشلو) لپاره د کلمو د شکل او جوړښت (مورفيمونو) پوهه کارول									
د زده کوونکي شهرت									
په ښه توګه									
ښه									
۱									
۲									
۳									
۴									
۵									
۶									
۷									
۸									
۹									
۱۰									
۱۱									
۱۲									
۱۳									
۱۴									
۱۵									

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، یوويشتمه اونۍ – تکرار

شماهي (تولنيزه عاطفي زده كړه)											
د کلمو زېرمه		له ملګرو سره د شخړو هواری عملاً ښودل									
		د ساده راټلونکي زمانې کارول (د ساده حال زمانې په پرتله کولو سره)									
		د متن سیاق او سباق ته په کتلو سره د کلمو معنا اخیستل									
		په کیسو او معلوماتي پاراګرافونو کې ورکړل شوې ناآشنا کلمې زده کول او کارول یې									
		په درست ډول شخصي ضمېرونه او مطابقت لرونکي فعلونه کارول									
		د شارحې (:) او کامې (,) کارول									
لیکل		د مناسبو ګرامري نښو په کارولو سره یو پاراګراف لیکل									
		له ۸۰٪ سم والي سره هغه کلمې لیکل چې جوړښت یې په تدریج سره نور هم پیچلی او ستونزمن کېږي									
		د /ظ، ض/ غږ او «ظ + ض» تورو درلودونکو کلمو سم لیکل									
		د /ز، ډ/ غږ او «ز + ډ» تورو درلودونکو کلمو سم لیکل									
		حسن خط: زده کوونکي جملې په نسخ خط سره په ښکېلې بڼه لیکلای شي.									
لوستل		د ژوندانه له تجربو سره د یوې کیسې پېښو، کردارونو او کړنو ته تړاو ورکول									
		د لوستل شویو کیسو یا معلوماتو باره کې پایلې استنباط کول									
		له ۸۰٪ سم والي سره د لوستلو پوښتنې ځوابول									
		د پوهې او وضاحت د ارزولو لپاره د لوستلو پر مهال تم کول (تم کول او فکر کول)									
		د پوهې د وضاحت لپاره د یوه متن یوه برخه بیا لوستل									
		په ځانګړي لحن او حرکتونو او ۹۵٪ سم والي سره د برخې متنونه لوستل									
		په دې اړه د وړاندوینې کولو لپاره چې یوه کیسه یا متن به د څه په اړه وي له انځور، سرلیک، مهمو کلمو او مخکینۍ پوهې څخه ګټه اخیستل									
		له ۹۵٪ سم والي سره تکراري توري لوستل									
د زده کوونکي شهرت		ښه									
		ښه									
		ښه									
		۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
		۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵					

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، اومه برخه – دوه ويشتمه اونۍ

شفاهي (ټولنيزه عاطفي زده کړه)					د کلمو زېرمه					ليکل					لوستل					د زده کوونکي شهرت		نوم					
په مثبت ټولنيز چاپېريال کې ونډه اخيستل					مرکبې جملې کارول					د مناسبو گرامري نښو په کارولو سره يو پاراگراف ليکل					له ۸۰٪ سم والي سره هغه کلمې ليکل چې جوړښت يې په تدريج سره نور هم پيچلی او ستونزمن کېږي					له ۸۰٪ سم والي سره د لوستلو پوښتنې ځوابول					د زده کوونکي شهرت		۱
د يوې شخړې د مخنيوي لپاره د يوې تصادفي پېښې پر وړاندې غبرگون ښودل					کلمې ډلبندي کول					د مهمو کلمو پر معنا پوهېدل او په خبرو يا ليکلو کې يې کارول					د ۸۰٪ سم والي سره هغه کلمې ليکل چې جوړښت يې په تدريج سره نور هم پيچلی او ستونزمن کېږي					د ټولګي له کچې سره مناسب متن پوهه ارزول							
دا درک کول چې د هغوی هر ډول کړه وړه نور خلک اغيزمنولای شي					مثبت او منفي فعلونه کارول					د/ح/ غږ او «ح» توري درلودونکو کلمو سم ليکل					په ځانګړي لحن او حرکتونو او ۹۵٪ سم والي سره د برخې متنونه لوستل					د زده کوونکي شهرت		۳					
																							۴				
																						۵					
																							۶				
																						۷					
																							۸				
																						۹					
																							۱۰				
																						۱۱					
																							۱۲				
																						۱۳					
																							۱۴				
																						۱۵					

[illegible]

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، اومه برخه - څلورويشتمه اونۍ

[illegible]

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، اتمه برخه - پنځه ویشتمه اونۍ

[illegible]

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، اتمه برخه – شپږ ويستمه اونۍ

د زده کوونکي شهرت	د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه، اتمه برخه – شپږ ويستمه اونۍ		لوستل				ليکل				د کلمو زېرمه				شفاهي (تولنيزه عاطفي زده کړه)				
			په دې اړه د وړاندوينې کولو لپاره چې يوه کيسه يا متن به د څه په اړه وي له انځور، سرليک، مهمو کلمو او مخکينۍ پوهې څخه ګټه اخيستل				له ۸۰٪ سم والي سره د لوستلو پوښتنې ځوابول				يو تسلسلي متن ليکل چې دوه لنډ پاراګرافونه ولري.				د موخو لاسته راوړل او ننگونې له منځه وړل				
			په دې اړه د وړاندوينې کولو لپاره چې يوه کيسه يا متن به د څه په اړه وي له انځور، سرليک، مهمو کلمو او مخکينۍ پوهې څخه ګټه اخيستل				له ۸۰٪ سم والي سره د لوستلو پوښتنې ځوابول				يو تسلسلي متن ليکل چې دوه لنډ پاراګرافونه ولري.				د موخو لاسته راوړل او ننگونې له منځه وړل				
۴	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰	۱۱	۱۲	۱۳	۱۴	۱۵	د ټولګي له کچې سره مناسب متن پوهه ارزول			
																له يوې جملې سره واقعي پوښتنو ته ځواب ويل			
																د لوستلو پر مهال د "يو ځل بيا ولوله"			
																په ځانګړي لحن او حرکتونو او ۹۵٪ سم والي سره د برخې متنونه لوستل			
																په دې اړه د وړاندوينې کولو لپاره چې يوه کيسه يا متن به د څه په اړه وي له انځور، سرليک، مهمو کلمو او مخکينۍ پوهې څخه ګټه اخيستل			
																په چټکۍ سره د کلمو د تجزيه کولو (وېشلو) لپاره د کلمو د شکل او جوړښت (مورفيمونو) پوهه کارول			
																د لوستلو پوښتنې ځوابول			
																له ۸۰٪ سم والي سره د لوستلو پوښتنې ځوابول			
																د ټولګي له کچې سره مناسب متن پوهه ارزول			
																له يوې جملې سره واقعي پوښتنو ته ځواب ويل			
																د لوستلو پر مهال د "يو ځل بيا ولوله"			
																په ځانګړي لحن او حرکتونو او ۹۵٪ سم والي سره د برخې متنونه لوستل			
																په دې اړه د وړاندوينې کولو لپاره چې يوه کيسه يا متن به د څه په اړه وي له انځور، سرليک، مهمو کلمو او مخکينۍ پوهې څخه ګټه اخيستل			
																په چټکۍ سره د کلمو د تجزيه کولو (وېشلو) لپاره د کلمو د شکل او جوړښت (مورفيمونو) پوهه کارول			
																د لوستلو پوښتنې ځوابول			

د زده کوونکو د پرمختګ د ارزونې فورمه ، اته ویستمه اونۍ - تکرار

[illegible]